

ท่ามกลางการแห่งประเทศไทย (สปท.) หรือแบงก์ชาติ ต้องลงพื้นที่เข้มข้น นั่นก็เพราะว่าโลกเปลี่ยนเร็ว ใบฐานองค์กรที่มีหน้าที่ดูแลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สปท. จึงต้องเพิ่มวิธีการ “จับชีพจร” เศรษฐกิจ เพื่อให้เข้าใจ ถึงเชิงลึกและกว้าง และต้องทำงาน “ศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจ” มากขึ้น

ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา การติดตามเศรษฐกิจของ สปท. สามารถ แบ่งได้ 3 ยุค ได้แก่

ยุคที่หนึ่ง ช่วงก่อนวิกฤติปี 2540 เป็นการประเมินภาพเศรษฐกิจ โดยอาศัยข้อมูลตัวเลขเป็นหลัก

ยุคที่สอง เมื่อ สปท. ตระหนักว่าการพึ่งพาแต่ข้อมูลตัวเลขคง ไม่เพียงพอแล้วและการลงพื้นที่เพื่อจับชีพจรเศรษฐกิจในระยะสั้นเป็น สิ่งจำเป็น โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและธุรกิจ

(Business Liaison Program: BLP) จึงเกิดขึ้น และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมากกว่า 10 ปี เพื่อรับฟังเสียงสะท้อนของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ ผู้ประกอบการและหน่วยงานรัฐ จากนั้น สปท. จะนำข้อมูลวิเคราะห์ แยกแต่ละภาคส่วนมาประเมินภาวะและแนวโน้มเศรษฐกิจร่วมกับ ข้อมูลตัวเลขและนำเสนอคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินนโยบายการเงินต่อไป

สปท. พบผู้ประกอบการ จังหวัดพิษณุโลก

ยุคที่สาม ในยุคปัจจุบันที่เมกะเทรนด์ อาทิ วิวัฒนาการของ เทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ขั้วอำนาจเศรษฐกิจ และการเข้าสู่สังคมสูงวัย ทำให้รูปแบบของกิจกรรมและโครงสร้าง ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป แฉมเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ อาทิ เศรษฐกิจ แบ่งปันที่พึ่งพาอิเล็กทรอนิกส์ ก็มีความสำคัญมากขึ้น เศรษฐกิจไทย จึงเผชิญกับความท้าทายและความผันผวน (VUCA)¹ ในขณะที่ เครื่องชี้เศรษฐกิจไม่สามารถสะท้อนสิ่งเหล่านี้ได้ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อ ไทยขาดแคลนแรงงาน แรงงานต่างชาติจึงมีบทบาทสำคัญ แต่ตัวเลข ที่เกี่ยวกับแรงงานต่างชาติที่มีอยู่ไม่ชัดเจน ดังนั้น “การลงพื้นที่แบบ เข้มข้น” จึงเป็นคำตอบ

สปท. พบผู้ประกอบการ จังหวัดลำพูน

สปท. พบผู้ประกอบการ จังหวัดชุมพร

หลายคนอาจตั้งคำถามว่า หน้าทีของ สปท. คือทำนโยบายการเงิน แล้วทำไมต้องลงพื้นที่ขนาดนี้ คำตอบคือ เพราะปัญหาเชิงโครงสร้าง ของเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น อาทิ ปัญหาสังคมสูงวัย หรือการ ทดแทนแรงงานมนุษย์ด้วยเทคโนโลยี สปท. จึงจำเป็นต้องลงพื้นที่ให้ เข้าใจโลกและปัญหาอย่างแท้จริง เพื่อใช้ในการจับชีพจรและนำมา ประกอบการประเมินอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจในอนาคตเพื่อให้ แม่นยำที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการตัดสินใจนโยบายการเงิน และอีกเหตุผลหนึ่งคือ ปัญหาเชิงโครงสร้างเป็นเรื่องที่ผู้กำหนด นโยบายทุกฝ่ายต้องให้ความใส่ใจ หากปล่อยเรื้อรังอาจจุดรั้ง การขยายตัวของเศรษฐกิจ และสุดท้ายประสิทธิภาพของนโยบายการเงิน จะไม่มีแรงพอที่จะช่วยพยุงปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างได้ เพราะนโยบายการเงินมีไว้เพื่อดูแลเศรษฐกิจที่มีปัญหาจากกำลังซื้อ มากกว่าเศรษฐกิจที่มีปัญหาจากโครงสร้าง

¹ Volatility, Uncertainty, Complexity และ Ambiguity คือมีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ

รพท. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาโครงการปิดทองหลังพระ รวมถึงพบผู้นำชุมชนและเกษตรกร จังหวัดอุดรธานี

รพท. พบผู้ประกอบการภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้

มองสั้น มองยาว มองลึก มองกว้าง

รพท. เน้นการลงพื้นที่เชิงรุกแบบ 360 องศา เพื่อพูดคุยให้ได้คำตอบในแต่ละแบบ คือ

1. มองสั้น ตอบโจทย์การจับชีพจรเศรษฐกิจและประเด็นพิเศษ เช่น ภัยแล้งและน้ำท่วม เพื่อการกำหนดนโยบายการเงิน
2. มองยาว ตอบโจทย์การแก้ปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจและรายได้ประชาชนทั้งในและนอกภาคเกษตร เช่น การเยี่ยมชมโรงงานที่มีการใช้ระบบอัตโนมัติ (Automation) ซึ่งอาจส่งผลต่อการจ้างงานของบริษัทในอนาคต
3. มองลึก ดึงข้อมูลเชิงลึก (Insight) ที่ไม่มีตัวเลขอธิบาย เช่น มีคนพูดถึงทุนจีนในไทยกันมาก แต่ไม่มีตัวเลขที่บอกได้ว่า ทุนจีนที่ทำธุรกิจหลากหลายส่งผลกับเศรษฐกิจไทยอย่างไร และ

4. มองกว้าง มองว่าทุกภาคส่วนเชื่อมโยงกัน ไม่มองภาพเศรษฐกิจแยกเป็นแต่ละภาคส่วน และไม่เน้นการออกพบเฉพาะผู้ประกอบการรายใหญ่และหน่วยงานรัฐ แต่เน้นทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจริง ๆ อย่างสตาร์ทอัพ แม่ค้าในตลาดนัด โรงรับจำนำ และเกษตรกร ซึ่งที่ผ่านมา รพท. มีการลงพื้นที่เพื่อศึกษาแนวคิดการปรับตัวของเกษตรกรจากโครงการปิดทองหลังพระและการลงพื้นที่ที่จังหวัดสมุทรสาครเพื่อพูดคุยกับแรงงานต่างชาติด

จัดทัพรวมพลลง เป้าหมายชัดเจน

รพท. มีการปรับโครงสร้างองค์กรและจัดตั้ง “ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ” โดยรวมส่วนเศรษฐกิจภูมิภาคทั้ง 3 ภูมิภาค

ได้แก่ ส่วนเศรษฐกิจภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เข้ากับส่วนกลางเพื่อขับเคลื่อนงานด้านโครงสร้างเศรษฐกิจร่วมกับหน่วยงานในภูมิภาค และเพื่อการลงพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายได้ง่ายและตอบโจทย์การทำงานได้อย่างตรงจุดขึ้น รวมถึงมีการปรับวัฒนธรรมการทำงาน โดยผู้บริหารระดับสูงจะร่วมกันพูดคุยกับเศรษฐกิจให้เข้าใจเป้าหมายงานและลักษณะงานที่ชัดเจนไปพร้อมกัน เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัว และลดเวลาการทำงาน ซึ่งท้ายที่สุดก็สามารถจัดการกับงานที่ทั้งยากและเยอะได้

ประสานทุกภาคส่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อน

เมื่อมองไปข้างหน้า ข้อมูลข่าวสารจะยิ่งเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น การลงพื้นที่ไปพูดคุยและสร้างเครือข่ายจะยิ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการประเมิน

รพท. ลงพื้นที่พบเกษตรกร จังหวัดอุทัยธานี

ภาพเศรษฐกิจและการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง ดังนั้น สิ่งที่ต้องจะผลักดันต่อไป คือ ประสานงานแบบเชิงรุก (Proactive) กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจากส่วนกลางไปยังตัวแทนและสาขาในภูมิภาค อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ สำนักงานคลังจังหวัด และสำนักงานเกษตรจังหวัด รวมทั้งสมาคมการค้า อุตสาหกรรม

และบริการ ในด้านการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ การยกระดับศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เพื่อให้การเชื่อมโยงของข้อมูลเกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดการขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจไทยอย่างจริงจัง ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการลงพื้นที่เชิงรุก

- พัฒนาศักยภาพ สปท. โดยเปิดโอกาสให้พนักงานสายนโยบายการเงินและสายงานอื่น ๆ ลงพื้นที่เพื่อให้เห็นจริงและเข้าใจภาคในโลกรความเป็นจริง ดังเช่นโครงการเข้าถึงและเข้าใจวิถีชนบทไทย

“การรับรู้ปัญหาจากภาคเศรษฐกิจจริง และคนในท้องถิ่น ทำให้เข้าใจปัญหาอย่างลึกซึ้ง และสามารถคิดนโยบายเพื่อตอบโจทย์ได้ตรงจุด รู้ลึก รู้จริง”

สุพริศร์ สุวรรณิก
สายนโยบายการเงิน

“...ไม่ใช่แค่การติดตามภาวะเศรษฐกิจ แต่เป็นการเปิดมุมมองความคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจและวิถีการพัฒนาภายใต้ของเกษตรกรที่สะท้อนลักษณะและจุดเด่นของพื้นที่ ทำให้เข้าใจภาคเศรษฐกิจจริงมากขึ้น”

สุชานัน จุนอนันตรธรรม
สายนโยบายการเงิน

“การออกไปพบผู้ประกอบการทำให้เราสามารถหาทางแก้ปัญหาผลกระทบจากค่าเงินได้ตรงจุดมากขึ้น และยังได้สื่อสารและให้คำปรึกษาเรื่องการป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนได้อีกทางหนึ่งด้วย”

พรพินันท์ จันทักดีพงศ์
สายตลาดการเงิน

- สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมากขึ้นต่อการดำเนินงานของ รพท. และประสานการทำงานด้านเศรษฐกิจมหภาคกับหน่วยงานอื่นได้ดียิ่งขึ้น

“ดีใจนะครับที่แบงก์ชาติมา จะได้จากหอคอยงาช้าง”
ผู้ประกอบการ จังหวัดอุดรธานี

“กำลังศึกษางานเชิงพื้นที่เหมือนกัน อยากจะขอนัดคุยกันว่าแบงก์ชาติทำอะไรด้านนี้บ้าง”
เจ้าหน้าที่ดูแลนโยบายเศรษฐกิจมหภาคจากหน่วยงานอื่น